

RAPPORT 558

Archeologienota
Hasselt, Zandstraat

Ontwikkeling van een verkaveling

Deel 2: Programma van maatregelen

Inge Van de Staey, Petra Driesen, Willem Vanaenrode en
Thomas Himpe
Februari 2018

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Tot op heden kon enkel een vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek (2018A189) en een landschappelijk bodemonderzoek (2018B36) uitgevoerd worden. Deze hebben betrekking op het te ontwikkelen terrein, kadastraal gekend als Hasselt, 2de afdeling, sectie B, percelen 609N en een deel van 610V. De bouwaanvraag heeft betrekking op een ca. 4400 m² grote zone.

Op basis van het bureauonderzoek en het landschappelijk bodemonderzoek is het mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van archeologisch erfgoed, de waarde daarvan (kennispotentieel) en de omgang hiermee.

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied

Het voorliggende bureauonderzoek kon de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van archeologische waarden niet aantonen. Het onderzoek wees immers uit dat het onderzoeksgebied over een hoog potentieel beschikt op het aantreffen van prehistorische sites. Voor (proto-)historische sites achtte men de kans eerder als laag. Vondsten zijn evenwel nooit uitgesloten.

Omwille van de hoge archeologische verwachting m.b.t. prehistorie en de onduidelijkheid over de bewaringstoestand van het oorspronkelijk bodemprofiel - een podzol volgens de bodemkaart -, werd besloten om een landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren om zo de opbouw van het oorspronkelijk bodemprofiel na te kunnen gaan.

De vaststellingen uit het landschappelijk bodemonderzoek komen slechts gedeeltelijk overeen met de vaststellingen uit het bureauonderzoek. Zo werd enkel in het meest zuidelijke deel van het terrein een oorspronkelijke profiel van een podzolbodem aangesneden. Het aantreffen van intacte prehistorische artefactensites blijft daarom bestaande in dit deel van het onderzoeksterrein. Het aantreffen van sporen uit de (proto-)historische periodes blijft evenwel over het volledige terrein mogelijk. Deze kans is echter ook het grootst op de iets drogere delen van het onderzoeksterrein, in het zuiden.

1.3 Impact van de geplande bodemingrepen

Op basis van de omschrijving van de geplande bodemingrepen in *deel 1: Verslag van de resultaten, 1. Beschrijvend gedeelte, 1.4 Beschrijving van de geplande bodemingrepen* kan de impact van deze bodemingrepen op het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed bepaald worden.

De initiatiefnemer plant op een ca. 4400 m² groot terrein aan de Zandstraat te Hasselt (prov. Limburg), kadastraal gekend als Hasselt, 2de afdeling, sectie B, percelen 609N en een deel van 610V, een verkaveling in 7 loten.

De bouw van de woningen en de aanleg van nutsleidingen veroorzaken vrij grootschalige bodemingrepen. Ook in de tuinen kunnen meer diepgaande verstoringen in de toekomst niet uitgesloten worden. Verwacht wordt dan ook dat de moederbodem en daarmee ook eventueel aanwezige archeologische resten over een groot deel van het terrein vergraven zullen worden tijdens de toekomstige werken. Op te merken is dat de bestaande houtkant in het westen in de mate van het mogelijke behouden zal blijven.

1.4 Conclusie

Het merendeel van het terrein is zeer nat (ca. 2215 m²)³⁸. Daarnaast zal tijdens de toekomstige werken de bestaande houtkant in het westen (ca. 1300 m²) in de mate van het mogelijke behouden blijven. Hierdoor komt nog slechts 885 m² in aanmerking voor verder onderzoek. In combinatie met het feit dat op het digitaal hoogtemodel ook in deze 885 m² grote zone enkele lager gelegen delen zichtbaar zijn én de gezette boringen zelfs in de hoger gelegen delen relatief nat bleken (cfr. de hoge grondwaterstand en de aanwezigheid van gleyverschijnselen), maakt dat een vervolgonderzoek kosten-baten niet te verantwoorden is.

Dit is het geval voor een vervolgonderzoek naar (proto-) historische sites, waarvan het potentieel op het aantreffen al tijdens het bureauonderzoek als laag werd ingeschat, maar geldt eveneens voor een vervolgonderzoek naar prehistorische artefactensites.

De aannemer/uitvoerder van de werken is gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vervat in artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

³⁸ Oppervlakte op basis van de laagst gelegen zone op het DHM in combinatie met de gezette boringen tijdens het landschappelijk booronderzoek.

BIBLIOGRAFIE

BAEYENS, L (1975) Toelichting bij de bodemkaart van het Vlaamse Gewest. Kaartblad 77W Hasselt, Brussel.

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2.0.

DE CLERCQ W., BASTIAENS W., DEFORCE K., DESENDER K., ERVYNCK A., GELORINI V., HANECA K., LANGOHR R. EN VAN PETEGEM A. (2001) Waarderend en preventief archeologisch onderzoek op de Axxes-locatie te Merelbeke (prov. Oost-Vlaanderen): een grafheuvel uit de Bronstijd en een nederzetting uit de Romeinse periode, *Archeologie in Vlaanderen* VIII, 123 – 164.

DEEBEN, J. & E. RENSINK (2005) Het Laat-Paleolithicum in Zuid-Nederland, In: Deeben et al.(eds.), De steentijd van Nederland (*Archeologie* 11/12): 171-199. **SCHILTZ M., VANDENBERGHE N. & GULLENTOPS T.** (1993) Toelichtingen bij de Geologische kaart van België: Vlaams. Gewest: kaartblad 24: Aarschot, Brussel

DE GEYTER, G. (1999) *Toelichtingen bij de geologische kaart van België. Kaartblad 25 Hasselt*, Brussel.

FREDERICKX, E. & GOUWY, S. (1996) Toelichting bij de quartairgeologische kaart van België. Kaartblad 25 Hasselt

HANECA, K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. EN ERVYNCK A. (2016) Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. (Onderzoeksrapport 48, OE), Brussel.

LANGOHR, R. (2001), L'antropisation du paysage pédologique agricole de la Belgique depuis la Néolithique ancien – Apports de l'archéopédologie. Etude et gestion des sols(8). Bruxelles.

VAN RANST E. EN SYS C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent.

M. VERHOEVEN, G.R. ELLENKAMP & D.M.G. KEIJERS (2010) Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor de gemeente Echt-Susteren. Deelrapport II: Landschap en archeologie, RAAP-rapport.

Websites:

dov.vlaanderen.be

klip.agiv.be

<http://cai.onroerenderfgoed.be>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1024695¶m=inhoud&ref=search>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1023317¶m=inhoud&ref=search>

<https://geo.onroerenderfgoed.be/>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/images/Code_van_Goede_Praktijk.pdf

https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/projects/downloads/Begrippenlijst_feb2013.pdf

https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

www.cartesius.be

www.geopunt.be

www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/downloads/140915_LV_RWO_Brochure_regelgeving.pdf

<https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/pdf/hasselt25Qweb.pdf>

<http://hasel.be/godsheide>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/215334>

